

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pre an 6 fl., 1/2 an 3 fl., 1/4 an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pre 1 an 18 frcs., 1/2 an 9 frcs., 1/4 an 4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericescă-politică.

Insertiuni

Un şir garmond: odată 7 cr., a doua óra 6 cr., a treia óra 5 cr., şi de fie care publicaţiune timbru de 30 cr.

Totú ce privesce fóea să se adreseze la «Redacţiunea şi Administraţiunea Unirii» în Blaşiu.

Anul III.

Blaşiu 20 Maiu 1893.

Numărul 20.

Continuarea luptei.

În şedinţa dela 10 Maiu a. c. casa magnaţilor a primitú unú proiectú de rezoluţiune, prin care s'a condamnatú politica bisericescă a guvernului maghiarú, pentru că aceea „sgduie temeliile societăţii şi ale statului şi sancţionează inmoralitatea“.

Mare este supërarea în tabëra „liberalilor“ şi şoviniştilor pentru acéstá derută, şi ori câtú se silescú dinşii a-şi ascunde amărăciunea, acéstá totuşi iese la ivélá din invectivele adresate bărbaţilor independenţi, cari au votatú în contra programului politicú-bisericescú alú guvernului.

De altá parte însă mare este bucuria tuturorú creştinilorú adevëraţi, cari nu potú suferi, ca de dragulú idolului modernú, ce se numesce omnipotenţa statului, să se vate me consciinţa religioasă a miliónelorú de cetăţeni, să se răpescá din mâna bisericeii până şi jurisdicţiunea asupra sacramentelorú, şi pentru nisce teorii liberale, cari numai stricăciune au produsú acolo, unde au fostú puse în practică, să se îngreuneze budgetulú statului, care se formézá din sudórea cetăţenilorú, încovoiaţi şi până acuma sub sarcina prea mare a dărilorú.

De isbinda elementelorú sănëtoşe din casa magnaţilor Românilú au îndoitú motivú de a se bucura.

Pentru noi realisarea programului politicú-bisericescú alú guvernului ar fi fatalú nu numai din punctú de vedere

religiosú, ci şi din punctú de vedere naţionalú.

România ne arată destulú de învederatú, că ce însemnézá a restringe influinţa bisericeii asupra familiei şi a şcolei. Cu ocasiunea desbaterii legii despre îmbunătăţirea sortii clerului de mirú din România toţi deputaţii de valóre au constatatú, că acolo necredinţa şi nemoralitatea, care isvoresce din necredinţa, cresce în modú inspăimântătorii şi străbate totú mai adâncú în masele poporului. Însă acei domni deputaţi nu şi-au adusú aminte, că ei înşişi au luptatú totdeuna pentru căsătoria civilá, va să dicá pentru subtragerea familiei de sub înrîurinta binefăcëtoşe a bisericeii, şi pentru concentrarea învăţămintului numai în mâinile statului, întocmai precum voesce să o facá şi liberalii nostri din Budapesta. Fructele amare, cari s'au produsú în România, s'ar produce de sigurú şi la noi, dacă ar triumfa politica bisericescă a guvernului maghiarú, şi aceste fructe ar trebui să le înghitescá mai virtosú aceia dintre fraţii Români, cari nu au nici idee despre modulú, cu care luptá biserica catolicá în apusú pentru a paralisa efectele desastroşe ale instituţiunilorú „liberale“, sau dacă şi cunoscú acele lupte, le despreţuescú şi le batjocorescú cu termini luaţi din pressa jidovescá.

Dar amú díşú, că nu numai din punctú de vedere religiosú, ci şi din punctú de vedere naţionalú românescú

trebuie să ne bucurámú pentru blamulú suferitú de guvernulú „liberalú“ în casa magnaţilor.

Tóte reformele proiectate de guvernulú nostru suntú îndreptate în contra naţionalităţilorú şi mai virtosú a Românilorú, pe cari toţi şoviniştili recunoscú, că încă nu i-au pututú muia așa de tare, câtú să-şi plece capulú magiarisării. Biserica nóstrá fiindú în ierarchia sa, în instituţiunile sale, în limba sa ritualá şi administrativá biserică naţionalá românescá, din firea sa conservá, desvóltá, şi nobilitézá caracterulú românescú alú poporului nostru şi paralisezá în acéstá privinţa puterea statului, care în urma prepotenţei şovinismulú de astáđi s'a făcutú unú mijlocú de magiarisare. Prin urmare cu câtú se restringe mai tare influinţa bisericeii asupra poporului nostru, cu atâtú mai puţinu va puté acéstá bisericá să lucre pentru conservarea, desvoltarea şi nobilitarea caracterului nostru românescú. Este însă evidentú, că prin introducerea matriculelorú civile şi a căsătoriei civile influinţa bisericeii asupra unorú interese de mare importanţă din viaţa poporului nostru se paralisezá aprópe cu desevârşire, substituindu-se în loculú bisericeii statulú maghiarú, care urmárándú numai idealulú contopirii tuturorú naţionalităţilorú nemagiare în naţiunea maghiará, va folosi şi căsătoria şi matriculele civile de mijlóce puternice pentru realisarea aceluí idealú.

Nu vomú cerca, că óre esistá şi

Feuilleton.

Spectru.

(Iubitului meu Florinelú.)

I. Albú.

Potius mori — quam foedari.

Orí câtá luminá lucesce din sóre,
Cândú dorí se revarsá pe nóptea, ce móre,
Şi regele dílei scáldatú în luminá
Se naltá pe bolta azurá, sëniná;
Şi câtá albetá pe câmpurí se 'ntinde,
Cândú lërna din nourí fulgí albí íşí desprinde,
De ţese şi-ntinde la giolgiú înalbitú
Pe trupulú pámintului, ce-a adurmitú;
Cátú albú vede ochiulú în florile dalbe,
Cari fete la noi şi-le légá de salbe:
În criní, ghiocelú şi dragí lácrimióre
Scáldate în róuá şi 'n rađe de sóre;
Cátú albú este 'n pomii din luna lui Maiú: —
Atáta albime curatá să ai
În bunulú têu sufletú, o dragú Florinelú,
Şi lumea să dícă: Ferice de elú!

E. D. Daclanú.

Doué inele.

I.

(Continuare.)

Dna Blondel îmbrăţişá pre prietina sa Aná şi bineventá cu dragoste tinëra fatá, despre care vorbise deja adese ori cu Aná.

Vrîsta Iuliei póte ar fi făcutú pe Mágdaliná ceva cam sfîciosá, dacă Aná nu i-o ar fi descrisú. Dar cum s'ar fi şi pututú, ca ea deja la prima vedere să nu iubescá fiinţa asta nobilá, carea fatá cu ori cine era așa de preventóre şi le era tuturorú așa de scumpá? Mirésa îndatá o întimpiná cu intimitate. Dór privia pe dna Blondel de idealulú unei femei perfecte.

Antonii celú mare şi grasú făcu întâiú o larmá asurđitóre întrú onórea celorú soşiţi. Elú era unú dracú împelişatú. Cáseniú abia ílú puteau suferi, ér străinú de locú. Elú era nespúsú de rësfátatú şi făcea totú, ce putea să necájescá ori să supere pe alţii. Elú ascundea lucrurile, de cari aveau alţii lipsá, arunca una şi alta pe feréstrá afará, striga, cânta, fluera, şi era o micá fiinţa, care parcá avea menirea de a face celú puţinu ómenilorú nervosí durere de capú.

Debila şi bolnăvicioşa lui mamá se în-

trarma cu răbdare. Ea era inimică la ori ce scená neplăcutá şi se îndestulia cu ameninţarea, că va scrie moşului, ca elú în ţará străiná să scie, cum se pórtá báetulú. Cápitanulú trebuia să servescá de obiectú de spaimá, pentru că petrecea la marginea lumii. Dacă ar fi fostú acasă, póte că nu numai nu-lú pedepsia, ci din contrá ílú gugulia.

Nu mái Iulia scia să infrine pe miculú Antonii. Elú o íabia şi-i era frică de ea.

Deja la prânđulú celú dintăiú în cerculú acestei familii íşí câştigá Mágdaliná unú conceptú despre considerările, cari aveau să se observe spre a se sustiné aci pacea între bolnavi şi sănëtoşi, între copii şi bëtãrni. Fiinţa de fatá a bëtãrniului neputinciosú avea să posomórescá pe ceilalţi, de nu se făcea Iulia totdeuna mijlocitóre. Ea scia să-lú distragá şi să delátare din apropierea lui ori ce larmá, ér de altá parte să facá sermanilorú copii totú felulú de petreceri şi să-i scutescá de ori ce silá, nesănëtósá atâtú pentru trupú câtú şi mai alesú pentru sufletú.

Mágdaliná se minuna de farmeculú, ce scia femeea asta să-lú deprinđá asupra împrejurimii sale, de lucrurile folositóre, cari le întreprindea întrú folosulú comunú alú familiei, de blânda voe bună, carea o scia

vre unu factoru mai înaltu, care să fi influențat în modu indirectu votulu casei magnaților. Unele foi magiare admitu chiaru întrevinerea factorulu celui mai înaltu constituționalu. Dacă este adevărată acéstă presupunere, noi putemu cu totu dreptulu să avemu și o mângăere. Cunoscutu este, că poporul român în adunări imposante a protestat și protesteză în continuu în contra reformelor proiectate de guvern, și despre aceste proteste au avisat prin telegrame omagiale și pre Maiestatea Sa. Se pôte însă presupune, că Corôna se fi rămasu nepăsătoare în fața acestor manifestatiuni? Acéstă nu o putemu presupune nici din acelu motivu, că persoane foarte aprôpe de curte au combătutu politica guvernulu accentuându, că acéstă politică *iritéză și mai tare naționalitățile*.

Orî cum ar sta lucrulu, noi să continuăm și mai departe lupta în contra proiectelor de legi bisericesci. Guvernulu le va face să trecă prin camera deputaților, unde are o majoritate imposantă, și apoi le va așterne casei magnaților. Se înțelege dela sine, că elu va angaja pe toți aderenții săi din casa de susu, să le spriginescă în contra elementelor creștine și a celor nemagiare. Lupta va fi foarte vie, pentru că membrii catolici ai casei magnaților deja au declarat răboi acelor proiecte, încă înainte de ce ar fi fostu prezentate. Arhiepiscopii bisericeilor românesci încă au votu în casa magnaților, și nu suferă îndoelă, că dinșii împreună cu catolicii, cu reprezentantele bisericeii luterane și cu alte elemente înțelepte și independente potu decide sôrtea proiectelor fatale. În ședința din 10 Maiu numai unu Arhiepiscop român, și și acela greco-catolicu, a fostu de față și a desaprobatu cu votulu său politica anticreștină a guvernulu. Sperăm însă, că cu ocaziunea desbaterii proiectelor din cestiune în casa magnaților nici unu

Arhiepiscop român nu va lipsi dela locul său, și nici chiaru singurul magnat laic de naționalitate română, domnul Iosif Galu, nu se va furișa din sală, numai ca să nu voteze în contra guvernulu, cum a făcutu în 10 Maiu a. c. Numai realizându-se și acéstă speranță va fi bucuria noastră deplină.

Kossuth despre cestiunea naționalităților. — Diarul „Nagyvárad“ espune în chipul următoru păreri, cari Kossuth într'o convorbire a spusu, că le are privitoru la cestiunea naționalităților: „Popórele Ungariei tot-deuna au cerutu guvernulu deplina libertate religioasă și egală îndreptățire națională. În aceste opintiri stă politica națională a naționalităților. Acéstă lucru simplu a fostu scos din cadrele lui naturale, ceea ce a pricinuitu, ca actuala cestiune a naționalităților să fie plină de veninu. Acolo au ajunsu lucrurile, încatu mai totu una este: se vîri mâna într'unu cuib de vespî sau să te ocupi cu cestiunea naționalităților.“

La întrebarea, dacă aprôbă intențiunea guvernulu ungurescu, nemărturisită, dar ce se pôte presupune, de a forma o singură națiune omogenă magiară din diferitele naționalități ale Ungariei, Kossuth răspunde astfel:

„Omul politicu cuminte nu se pôte gândi seriosu la o asemenea încercare, căci nu se pôte zămisli mai mare utopie decât asta. Dacă însă totuși unu om de statu magiaru își va bate capulu cu acestu țel cu neputință, nu-lu va puté urmări până la ore care vreme decâtu cu mijlocele cele mai volnice. Nu se pôte, ba nici nu e permisu a proceda cu naționalitățile Ungariei ca cu vre-o populație de coloniști rătăcitori. Naționalitățile din Ungaria locuescu acéstă țară de seculi de-a rândulu; ele tinu la dînsa tare și cu dreptu. Limba și religiunea acestor popóre trebuie privită ca o comoră sfîntă strămoșescă, pe care nu e iertat să le-o răpescă. Politica care ar face-o, n'ar ave basă morală.“

Despre egala îndreptățire în folosirea limbei, Kossuth spune că cestiunea acéstă se

ține de afacerile cele mai firești ale Ungariei. „Pe stindardulu din 1848 noi am fostu scrisu: Libertate, egalitate, frățietate. Acéstă vre să dică: *suum cuique*. Guvernulu de atunci a avut firma intenție să-și pună în practică acestu punctu cardinalu alu programulu său, dar n'a pututu să o facă, căci la tôte le-a pus capetu intervenția Rusilor și urmările fatale ale acesteia. Egala îndreptățire în folosirea limbei consistă în următoarele: Fiesce care funcționar comunalu, cercualu și comitatensu e datoru să scie perfectu limba poporulu și să o folosescă în cancelarie, în contactulu cu poporul, în viața practică. Acéstă va să dică egala îndreptățire a limbei. Bine înțelesu, că limba statulu și a parlamentulu pôte fi numai cea magiară. Atunci cându în Ungaria nu se va potrivi mulțimea individulu, ci individulu mulțimii, atunci se va da satisfacție nu numai cererilor naționalităților, dar se va îndeplini și datoria prescrisă de constituționalism.“

Regele Carolu alu României și Ungaria.

Cam pe unu timp cu apărerea enunțărilor lui Kossuth despre cestiunea naționalităților în Ungaria publică „Budapesti Hirlap“ nisce fragmente din diarul unui omu, care după spusa numitei fol ar posedé încrederea regelui României. Nu vomu să garantăm demnitatea de credință alu acestor fragmente, ci ca unu semn alu timpulu oferim și noi cetitorilor nostri ceva dintr'însele.

Auctorulu lor la 27 Novembre 1869 a inferitu în diarul său, că marchisulu Pepoli, pe atuncia ambasadoru italianu pe lângă curtea imperială din Viena, a datu principulu Carolu printr'o epistolă sfatulu, ca România în interesulu său propriu și alu Austro-Ungariei să se silescă a ajunge în raporturi amicale și mai alesu a ajunge la o înțelegere cu guvernulu ungaru.

La 15 Decembre a aceluiași anu reproduce auctorulu în diariulu său răspunsulu, ce l'a trimis principulu Carolu lui Pepoli. Principele scrie, că mai ferbinte ca elu nu doresce nimeni apropierea de țara vecină, pentru că e convinsu, că din apropierea asta ar resulta pentru ambele părți folosele celea

să o mestece într'u tôte. Era neîncetată activă, afla cuvinte de mângăere pentru bolnava sa fiică, pentru socorul său amăritu de necăsu, întimpina pe socră-sa cu atențiunea cea mai gingașă, lua parte în jocurile micilor și tracta servitorimea cu o bunătate și blândetă, carea impunea. Într'o zi se preumblă Măgdălină cu dna Blondel într'unu locu retrasu alu parculu. Nu putu să nu-i grăiescă despre mirarea, ce o nutria de greutățile morale și materiale, cari le vedea ea în viața acesteia familii pentru dna Blondel.

„Te miri, cum mă știu simți fericită în mijloculu atâtor greutăți și controverse? Ceea ce e bine pentru unu, e rău pentru altu, și eu am să le complanez tôte.“

„Și-ți succede, dna mea, dar numai așa, că trăesci neîncetată pentru ceilalți și nici o clipă pentru dta însăși.“

„Ceilalți îmi sunt scumpi, și așa ți-am spusu tôte taina.“

„O, dacă aș ști, că viața casnică ar fi preste totu așa, eu nici odată nu m'aș puté hotărî să leau asupră-mi îndatoririle ei.“

„Nici odată nu poți ști înainte, dșoră Măgdălină, cum ți-se va forma viața casnică. Dar deja cuvintulu „a trăi în doi“ delătură orî ce gându egoisticu. Te jertfesci, dar fertfa asta cuprinde o fericire, pe carea dta încă nu poți să o înțelegi. Fericirea mea se compune din bucurie, îndestulire și tignă. Din aceste se compune însă o fericire numai

la părere. Dar există o altă fericire de totulu totu diferită de asta. O epistolă dela bărbatul meu, care mă binecuvîntă, pentru că grijescu pe bătrânii lui părinți, e pentru mine o fericire. Dacă îmi vestesce, că pôte că se rentôrce acasă, și dacă aș ave să așteptu chiaru și șese orî optu luni până la împlinirea acesteia vești, eu totuși mă simt fericită. Sănătatea fiicei mele, carea nu-mi mai însuflă îngrijiri și-mi concede să sperezu numai bine, mă face fericită. Antoniu, micuțulu acela rău, îmi turbură capulu, dar puterea fizică a băștului îmi face bucurie. Une orî se pörtă deja foarte cuminte și m'a datu dovești de o inimă bună. Cându mica mea nepotă a cercat să facă pașii cei dintâi, o țineam eu de mână, și cându micuțulu ei frate avea lipsă de îngrijirea, de care au toți pruncii micuți, eu mă îngrijam de elu, pentru ca să cruțu pe mamă-sa. Celu dintâiu cuvîntu, care l'a rostitu băștulu, mi-l'a rostitu mie. Tôte acestea mă facu să fiu fericită.“

„Dnă dragă,“ dise tinera mirésă, „mă miru de ceea ce vești și audu. Da, eu vești bine, că dta cu păreri, gingășia și jertfirea dtale nu poți să fi nefericită. Dar eu în locul dtale aș fi o martiră.“

„Nu crede așa ceva, scumpa mea! Bucuriile sufletulu, îndestulirea aceea a spiritulu și a inimii, carea o oferesce viața de soție și de mamă, nu se potu estima din

departare. Dta observi numai ceea ce amu puté numi cîjia cea mai din afară a căsătoriei și n'ai voi să vești pe ea nici o pată, ca și cum cîjia asta ar fi lucrulu de căpetenie, precându ea este numai învilitorea mai multu orî mai puțin ademenitoare. Greșala dtale o știu escusa și nu mă miru de ea. Inelulu de mirésă grăesce foarte puține!“

„Dar cine te-a învățat tôte lucrurile astea, dna mea?“

„Inelulu meu de cununie.“

Măgdălină privi cu ochii săi frumoși și limpedi la soția marinariulu. A două oră primi ea acum revelațiunea asta, și deși nu o pricepea încă deplin, totuși dicea buna față întru inima sa: „Eu încă voi asculta la cele ce-mi va spune inelulu de cununie.“

Mai înainte de ce ar fi trecut cele optu zile, voia dna Blondel să invite pe mai multu vecini la prânđu, pentru ca să dovedescă Măgdălinei, că în Trois-Ponts omenii totuși nu trăescu ca într'o pustie. Societatea era plină de voce bună. Chiar și pe Carolina o mișcă voea asta bună: ea era foarte preventivă față cu oșpeții.

Pescuitulu încă a fostu cuprinsu în programulu desfătărilor zilei. Unulu dintre vecini era unu pescuitoru pătimașu, și dna Blondel, carea-l scia pasiunea, șa făcutu pe sama lui tôte pregătirile de lipsă pentru pescuitu, precum făcea totdeuna, de câte orî vinia elu cu familia sa la Trois-Ponts. Măg-

mai mari. Recunoște, că o entente perfectă cu Ungaria ar fi foarte de folos pentru România, dar e convinsă despre aceea, că poporul lui numai atunci ar proba politica asta, dacă maghiarii ar schimba politica, ce au urmărit-o până acum față cu românii din Ardeal. „Nu atrăne delă nime a face să înceteze simpatia aceea firăscă, ce o nutresc locuitorii de aceea-și limbă de dincoace și dincolo de munți. Cu dreptu potu deci să speru, că guvernul unguresc din parte-și va face totu posibilul, ca plângerile celor trei milioane de români, cari locuesc în Ardeal și în Bănătu, să le lipsescă de temei. Să nu privesci dorința asta a mea așa, ca și cum ași voi să mă amestec în politica statului vecin. De punctul acesta mă legu numai întru atâta, întru cât elu este o condiție preliminară la aceea, ca între guvernul meu și între guvernul statului vecin să se restabilească buna înțelegere. Ca principe constituționalu sunt datoru a băga în samă opinia publică, și dacă guvernul unguresc ar voi să urmărescă față cu supușii săi nemagiaru o politică deschisă și sinceră, asta ar fi pentru mine spriginul celu mai bunu pe calea, pe care voi să înaintez.”

Revistă bisericească.

Din Patrie.

Politica bisericească a guvernului ține țara neîncetată în agitație. Evenimentul celu mai însemnatu este fără îndoială desaprobaria acelei politice în congregațiunea comitatului Pojonu. În fruntea opoziției s'a pus în su-și comitele supremu contele *Zichy József*. Înainte de a vorbi și-a trimis ministru afacerilor interne dimisia din oficiu de comite supremu și apoi ocupându-și locul între viriliștii comitatului a criticat aspru politica bisericească a guvernului în înțelesul rezoluției primite în casa magnaților și a caracterizat-o dîcîndu, că ea este efluxul unei lupte momentane, era nu alu interesului țerei. După ce au mai vorbitu

dălină nu se putea mira de ajunsu, cându vedu, cum domnul acela petrecu trei ore întregi ședîndu la țermurul lacului și privindu la firul, de care era aninată unghia.

„Ce distracție șodă,” dîse ea cătră verișoră-sa. „Cuprinđi tu, cum pôte să șadă omul ore întregi lângă lac și să aștepte, până se prinde vre unu pesce de unghia? Speru, că George nu va fi infectat de patima asta.”

„Și de cumva din întâmplare totuși ar fi așa?”

„De cumva ar fi așa, îl voi desbăera eu de patima asta urfiosă. Dominiul lui, după cum mi-a spus, are multă apă. Dar după ce-lu vomu fi vindutu, a scăpatu George de ispita de a pescui. O, unu bărbatu, care pescuesce! Ce lucru urfios!”

Măgdălină și verișoră-sa își luară rămasă bună dela familia Blondel. Amîndou erau îndestulate cu petrecerea loră la Trois-Ponts, fiesce care din motivele sale. Veduva a notat în amintiri vechi și scumpe, a grăit cu Iulia multu despre Ioan, și a semănat, așa credea ea, multe grăunțe bune în inima Măgdălinei. Pe cestă din urmă o umpleau de voe bună toate cele ce a vedutu și a auditu. Chipurile simpatice ale Henrietei și Juliei îi rămăneau întipărite în memorie, și cuvintulu, care-lu rostiseră amîndou, avea să aducă la timpul său fructe bune.

(Va urmă.)

și alții, adunarea a purcesu la votisare și a desaprobatu cu o majoritate de 60 de voturi politica bisericească a guvernului.

Foile liberale din Viena într'aceea au început să facă încercarea de a înflua spalmă în magnații din opoziție. Ele îi provocă, să spriginescă ministeriul Wekerle, căci acesta e ministeriul celu de pe urmă, care între împrejurările de față mai este posibilu pe basa pactului dualisticu din 1867. Cercurile conservatore din Ungaria află însă în provocarea asta numai o manoperă a guvernului unguresc.

†

Cardinalul Zigliara.

Joi în 11 a c. a reposat în Roma cardinalul Toma Zigliara în etate de aproape 60 de ani. Elu a fostu una dintre podobele colegiului Cardinalilor și ale ordului Dominicanilor. S'a născutu la Bonifacio de pe insula Corsica în an. 1833. În colegiul Cardinalilor l'a înșiratu Sfinția Sa Leonu XIII în an. 1879 avîndu în vedere mai alesu erudiția teologică și filosofică înaltă a modestului călugăr Dominicanu. Spre a pute aprea activitatea neobosită a reposatului, e de ajunsu să se scie, că elu a fostu membru în Congregațiunile s. Oficiu, pentru Episcopi și călugări, de propaganda Fide, a riturilor resăritene, a Indicelui, a riturilor, a indulgențelor și s. moște și a afacerilor bisericesci extraordinare. Afară de aceea a fostu președintele Academiei Romane a s. Toma și membru în comisiunea însărcinată cu edarea operelor s. Tomă.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Casa deputaților în 15 a c. a avutu erăși o di furtunosă. Incidentul furtunosu din ședința asta ilustră de minune, câtu de bine a succesu guvernului a restabili între corună și națiune buna înțelegere, care s'a fostu turburat în câtuva prin aceea, că Budapesta a proclamatu pe Kossuth Lajos de cive de onore.

Se facu pregătiri pentru desvelirea monumentului honvedilor din 1848. Referitoriul la serbarea asta deputatul Polonyi Géza a îndreptat cătră ministru președinte o interpelație urgentă. Întrebă, dacă ministru are cunoscință despre aceea, că comandantul de corp Lobkovitz a interdisu în 7 a c. tuturor celor ce aparțin armatei comune ca activi ori ca rezerviști a lua parte în uniformă la serbarea desvelirii, și că interdicerea aceta, pôte din greșală, cuprinde chiar și honvedimea și gendarmeria. În legătură cu întrebările acestea mai înșiră Polonyi încă și alte întrebări, în cari doresce între altele mai alesu, ca ministru președinte să espună, dacă se unesce cu constituția, ca despre ținuta militară a ministrului de honved să dispună comandantul de corp.

Ministru președinte Wekerle îndată a răspuns la interpelația lui Polonyi decherîndu, că nimeni nu a intenționat să oprască honvedimea și gendarmeria dela serbare. Esplică mai de-

parte, că la ministru de honved br. Fejervary nu se estinde oprirea, de ore ce elu nu e subordonat ministrului de răboiu, ci regelui. Mai decherea, că ministru de răboiu nu vre nici să politizeze nici să demonstreze. Opoziția asculta cu nerăbdare espunerile ministrului președinte. Acesta sfârșindu-și răspunsul se rogă, ca acesta să se lea spre sciință.

La acestea se scola Polonyi și cetesce acum ordinațiunea din 9 a c. dată de ministru de honved, carea consună cu a ministrului de răboiu și opresce gendarmeria și honvedimea dela serbarea desvelirii. Descoperirea acestei ordinațiuni a provocat învinuiri violente din partea opoziționalilor la adresa guvernului. Polonyi aruncă guvernului învinuirea, că la desvelirea monumentului lui Radetzky a mersu, și-lu întrebă, dacă se va înfățișa la serbarea honvedilor. Răspunsul negativ al ministrului președinte a iritatu pe opoziționali foarte tare. Polonyi decherea acum în numele partidului independist și 48-ist, că voru combate din tote puterile guvernul, care se pörtă astfel.

După acestea anunță contele Apponyi, că și elu va interpela guvernul în cestiunea asta.

Partidul guvernamentalu firesce că a luat spre sciință răspunsul ministrului președinte.

În ședința din ziua următoare contele Apponyi a interelat guvernul. În interpelația sa s'a silitu să arete, că serbarea desvelirii nu a fostu plănită ca demonstrație politică, și în fine provocă pe ministru de honved, să-și revoce ordinațiunea. Ministru însă răspunde, că nu o va face, de-orece e cu puțință, ca unii să esploateze serbarea spre scopuri politice. Firesce că opozițiile i-au intreruptu vorbirea adese ori cu strigăte de Hoch! și cu alte interlecțiuni de indignare. Totu asemenea au făcutu și cu vorbirea ministrului președinte Wekerle. Desbaterea s'a sfârșit apoi era cu aceea, că majoritatea a luat spre sciință răspunsul ministrilor.

Discuțiile acestea, precum amu dîst și mai la delu, arată lumii până la evindință, că între Corună și între națiune esistă pace.

Delegațiunile sunt conchemate pe 25 Maiu la Viena.

Germânia.

Cestiunea militară ocupă acum după dîsolvarea Reichsrath-ului opiniunea publică germană. Senzație nespust de mare a provocat căvintarea, ce cu ocasiunea revistei asupra trupelor a rostit-o în 10 a c. împăratul cătră generali.

Împăratul a accentuat cu cuvinte aspre reforma plănită prin proiectul militar și a judecatu deși nu directu, totuși indirectu ținuta Reichsrath-ului. Senzația a fostu mare și pentru că „Nordd. Allg. Ztg.” a reproduș în 11 cuvintarea împăratului din cuvintu în cuvintu, din ce se conchide, că împăratul s'a folosit cu precalculare de ocasiunea cea dintăiu, în care să-și esprime neplăcerea, ce i-a causat-o respingerea proiectului.

Cuvintele împăratului referitoare la proiectul militar sunt următoarele:

„N'am crezut, că vor respinge proiectul militar. Am sperat dela simțămîntul patriotic al Reichsrath-ului, că-lu va primi necondiționat. Durere, m'am înșelat, și am fost silit să recurg la disolvarea Reichsrath-ului. Dela noul Reichsrath sperez primirea proiectului. De cumva érași m'ași înșela, sunt gata a face pentru primirea lui tot, ce-mi stă în putință, pentru că sunt convins despre necesitatea proiectului militar spre susținerea păcii universale. Aș grăit despre iritația maselor. Eu nu cred, că poporul german se va lăsa a fi iritat prin nise neche-mași. Referitor la proiectul militar știu, că sunt de acord cu principiul aliați, cu poporul și cu armata.“

După scirile celea mai nouă forma, în care s'a publicat cuvîntarea împăratului, e cu mult mai domolă de cum a rostit-o împăratul, și pentru ca să evite publicarea textului fidel al cuvîntării, s'a hotărît cel din jurul împăratului, să publice în grabă textul de mai sus.

Francia.

Omul ăle în Francia e astăzi generalul Dodds, învingătorul lui Behanzin, sângerosul rege al Dahomeului. Francesii au primit cu mult entuziasm reintorcerea lui în totă calea dela Marseille către Paris. În cercurile politice hotărîtoare demonstrațiunile acestea au provocat îngrijiri. Se tem de reînvierea Boulangerismului.

Bulgaria.

Principele Ferdinand a intrat în Sâmbătă în 13 a. c. în Tirnova. Întrarea a fost o adevărată demonstrație națională pentru principele și principesa.

Martii în 16 a. c. a deschis principele sesiunea sobraniei celei mari, carea are să examineze din nou modificarea constituției votată de sobrania ordinară.

Grecia.

Ministeriul Tricupis, pentru ca să potă satisface îndatoririlor celor mai urgente ale regatului, a cercat să contragă un împrumut nou, dar nu l-a succés, de-orece i-s'au pus condiții de totu îngreunătoare și chiar rușinătoare, așa cât ele erau aprópe identice cu punerea sub curatelă. Finanțele Greciei au ajuns adică să fie așa de sdruncinate, cât agiul aurului a trecut preste 50%. În urma acestora cabinetul și-a dat dimisia.

Noul cabinet s'a format sub presiunea lui Sotiropulos, care dela 1864 încóce a fost de repețe ori ministrul finanțelor. El și acum pe lângă presiunea va conduce și finanțele și va să introducă cruțarea cea mai mare și să înființeze monopolul tutunului spre a mări venitele regatului.

„Daily Chronick“ din Londra spune, că e cu putință, ca lucrurile să se desvóite într-o revoluție, în care casă e mare temerea, că Grecia va ajunge la bancrot național.

Correspondențe.

Felsa, 1 Mai 1893.

Clarissime Domnule Redactor!

Umilită mă rog de Claritatea Vóstră, ca să binevoiți a publica în multă prețuita fée „Unirea“ ceea ce Vi-se va päre mai esențială în cele ce aci urméză:

Maiestatea Sa Preabunul nostru Monarchă s'a îndurat preagrătosu a conferi din cassetta Sa proprie o sumă de 500 fl. v. a. pe sama nenorociților locuitori din comuna românescă Felsa, de pe Tirnava mică, pe cari tempestatea memorabilă, ce se descărcă în vara trecută asupra acestei comune, l-a lipsit de usufructul întregului an.

Cu o nespusă bucurie așteptau sermanii nenorociți momentul distribuirii banilor, cu cari să-și mai potă acoperi lipsele nespuse de mari, cauzate de tempestatea amintită. Momentul sosi. Ziua de 1 Aprilă a. c. a fost ziua mângăerii lor. Atunci adică a sosit în comună dlă comite suprem Sándor János, însoțit de dlă pretore cercual Gyárfás Károly, cu scopul de a împărți suma sus amintită între cei lipsiți. După ce dlă comite ținu cătră poporul adunat o vorbire în românesce (căci știe bine), prin care arată grija de părinte bună, ce o are Maiestatea Sa Împăratul de toți fiii săi, se începe actuală distribuirea banilor. Poporul plin de bucurie striga: „Să trăescă Împăratul nostru! Dumneșă să-lu țină, să mai potă ajuta!“

Dlă comite cu mâna sa efertă distribuie până la un cruceriu. Nu pot descrie mângăerea, ce se putea ceti de pe fețele celor învredniciți din darul Maiestății sale.

Dumneșă Atotputernicul să țină la mulți ani fericiți pe bunul nostru Împărat și Înalta Casă domnitore, ca să mai potă ajuta pe atari nenorociți loviți de mâna sorții! Așa oțeză eu din adâncul inimei mele, și cu mine toți conlocuitorii mei ajutoari din donul Maiestății Sale.

Cu aceste am rămas

Mihailă Hodárnău.

(Adunarea generală a reuniunii învățătorilor gr. cat. din comitatul Sibiuului.)

Tractul Sibiuului, 1 Mai 1893.

Reuniunea învățătorilor greco-catolici din comitatul Sibiuului, constituită în 11 Octobrie 1892, și-a ținut prima adunare generală în Orlat la 22 și 23 Aprilă a. c.

Prezenți au fost mare parte din membrii reuniunii, preoți și alți inteligenți din loc și din comunele învecinate, precum și un număr însemnat de popor din Orlat.

Programul adunării s'a executat cu cea mai mare esactitate.

Disertațiunile teoretice în număr de trei au fost lucrate cu totă îngrijirea și cu multă cunoștință de cauză.

Prelegerile practice ținute cu școlarii de învățării din loc au dovedit, că aceștia potă cel mai mare interes atăt pentru cultivarea sa proprie cât și pentru înaintarea școlii și a poporului încredințat lor spre instruire.

De mare însemnătate au fost prelegerile practice din stupăritul rațional, ținute de președintele reuniunii Romul Simu în stupina cea frumoasă a școlii. Pot să regrete membrii, cari n'au luat parte la această adunare, că n'au vădit lucruri, ce nu se pot vedé ori și unde.

Discușiunile asupra temelor teoretice și a prelegerilor practice au decurs fără patimă. Ele au fost pe cât numai se pote de instructive pentru toți învățătorii.

Comitetul reuniunii, precum s'a putut vedé, și-a dat totă silința, ca afacerile reuniunii să pornescă pe o cale bună; ér adunarea generală prezintă a adus o mulțime de decisiuni din cele mai salutare pentru binele și prosperarea reuniunii.

Numai bucura ne putem, vădend un început atăt de bun, cum este începutul activității practice a acestei reuniuni — a două reuniune învățătorescă în Archidieceasa noastră —. Învățătorii din această reuniune datoresc mare mulțumită Reverendissimului domn protopop Ioan V. Rusu, că le-a pus la dispoziție acest mijloc de înaintare.

Profitul spiritual din aceste conferințe este destul de evident pentru toți învățătorii. De aceea ori ce om de bine trebuie să dorască din suflet, ca astfel de reuniuni învățătoresce să se înființeze în toate părțile Archidiecesei noastre, ba în întregă Provincia mitropolitană.

Un participant.

(De ale școlii din Marin.)

Marin (dioc. Gherlei) 6 Mai 1893.

În 6 a. l. c. și-a ținut în parochia gr. cat. din Marin adunarea învățătorescă filială Reuniunii Învățătorilor români Selăgeni din tractul Crasnei.

Adunării l-a premersă s. liturgie cu părăstasă servit pentru mult regretatul G. Barițiu, asistand corpul învățătoresc actual, școlarii și o mulțime de popor. Cântările liturgiei și ale panechidei au fost executate prin corul învățătorimii și al școlarilor cu multă precizie sub conducerea bravului docente local dlă D. Oros.

Adunarea imbinată cu esamenul școlar s'a deschis la 10 ore prin președintele Rsmul Dnă A. Barboloviciu vicariul Silvaniei, salutand pe docenții coadunați cordial și invitandu-i, ca cu același interes, ce au manifestat și în trecut, să fie și acum la desbaterea punctelor din programa adunării, punendu-le esemplu de imitat pe Învățătorul divin Isus și provocandu-se și la esemplul desinteresat al defunctului G. Barițiu, pe care-lu jelim.

Prelegerile conform programului le-a ținut docențele tinere D. Oros, mulțumind pe deplin adunarea și stăruind admirațiunea poporenilor asistenți, cari până astimp nu mai avură dascăl de Dómne ajută. După terminarea adunării docentale se continuă esamenul, unde din toate obiectele și cu toți școlarii fără excepțiune, deși toți începători, se audiră răspunsuri preste așteptare bune și la înțeles, apoi cântări frumoase bisericesti și naționale, dela nise elevi, cari în tóma trecută dimpreună cu părinții lor încă nu sciau, că este școlă și carte. Spre confirmarea adevărului étă observațiunea comisiunii esaminătoare indusă în protocolul școlastic: „S'au esaminat cu ocaziunea luării esamenului de vară 50 școlari și școlărițe din obiectele prescise și au documentat rezultatul îmbucurătoru laudaveru. 6 Mai 1893 A. Barboloviciu vicariu. I. Moldovanu, L. Sima preot. N. Liscau comis. desp. XI a. As. Trans.“

Numai o împrejurare e durerosă. Bieții Marinani n'au edificat școlară corăspundătoru. Școlarii mulți, dorul de a-și cresce surcei

ferbinte, dar miseria mare. Deci să ne unim puterile și punându umărul la umăr să nu crutăm în lipsa extremă filerului de prisos și spriginind pe sâracul popor, care din puterile proprii nici odată nu va fi în stare să-și ridice o școală, ba este pericolul în timpul prezentă critică, când deja este semănată semința cea sănătoasă în popor și în fiul aceluia prin doctele și preotul lor zelos, fiind impresurați de comune calvine, să nu li-se facă școlă de stat.

La cuvântul de închiere a examenului Rsmul Dn vicariu-președinte, după ce încarcă cu laude pe poporul fost în întunec, în care vede a fi strnit dorul învățării fiilor săi, și înbărbătându pe magistrul lor, lasă notarului ședinței, să dea publicității această împrejurare rugându și pe această cale pe O. D. român, ca să nu dea uitării „Apelul” primit în favorul acestei școle și publicat în ziarele noastre.

În fine Dnul N. Liscan învățătorul Ciserului și totodată comisari al despărțământului Selăgean multămesce Rsmul Dn vicariu pentru conducerea ședinței și interesul neobosit pentru Reuniunea Învățătorilor români Selăgeni, asemenea și M. O. Dn vice-protopop I. Moldovanu, care a binevoit a participa la actele de adf. Dumneșu le respălătescă și ajute causei salutari a românismului.

G. Balos.
notarul ședinței.

Dare de samă și mulțămire publică.

Subscribul își împlinesce o plăcută datorință, când și pe calea acesta aduce cele mai sincere mulțămiri tuturor prea Stim. Domni, dōmne și Domnișore, cari au concursu cu spriginul lor moral ori material la buna reușită a „seratei musicale” din 16 Aprilie 1893 în favoarea „internatului de fetițe” din locu.

Venitul seratei a fost de 406 fl. v. a., din care subtrăgându-se spesele aranjării de 106 fl. v. a. rezultă un venit curat de 300 fl. v. a., care s'a administrat On. Direcțiunii a internatului de fetițe din Blăși.

Au suprasolvit următorii Domni: Exelența Sa Episc. M. Pavelu 20 fl., M. O. D. Basilu Rațu vicariu în Făgăraș 5 fl., M. O. D. Alesandru Bene protopop în Mintiul Gheriei 5 fl., On. Ioan Boleru par. în Leclinta 4 fl., Spec. D. Dr. Mihali advoc. în Deșu 4 fl., Spect. D. Dr. Triponu advoc. în Bistrița 3 fl., M. O. D. Alesandru Silași protop. în Bistrița 3 fl., Spect. D. Gregoriu Maforu redatoru în Brașov 3 fl., M. O. Dr. Ioan Popu vicariu în Năsăud 2 fl., On. D. Augustinu Cosma parochu în Feurd 2 fl., On. Domn Teof. Vlăduțiu, parochu în Fizeșul Gheriei, Sim. Mărincașu preot în Bogdană, George Totoianu protop. în Chișalēu, Ștefan Cămpănu protop. în Ibașalēu câte 1 fl. v. a. Blăși în 16 Maiu 1893.

Iacobu Murășanu,
profesoru de musică.

O rugare.

Avēndu concediu, voi petrece câteva săptămāni în Sibiu pentru de a inventarisa biblioteca și însemnata colecțiune de documente și manuscrise rămase mie după mōrtea prea iubitului meu părinte George Barițiu. Mă rog, deci de toți acei preestimați domni sau p. t. bibliotecari, cari ar avē vre-o pretențiune legală documentată asupra vre-unei cărți ori manuscrisului din rēmasul literar al Tatălui meu, a se insinua cu aceea la subscribul până cel mult la 1 Iunie a. c. st. n. spre a le putē remite, ce e alu altuia. Asemenea mă rog și de aceia, cari voru fi avēndu vre-o carte sau manuscrisul imprumutat de la reposatul, a mi-lu restitui în

acela-și terminu pe spesele mele, pentru ca să-lu potē incorpora la inventariu.

Adresa mea va fi: Sibiu, Muhlgaſse — Strada morii — Nr. 8.
Brașov, 11 Maiu 1893.

Cu totă stima
I. G. Barițiu.

Colecta crucerului.

La colecta crucerului inițiată de noi în numărul 16 alu „Unirii” din 1891 a solvit:

Fetițele din internatul „Vanceanu” una cu alta 5 fl., Dna Aurelia Solomon 2 fl., dșora Aurelia Barițu 1 fl., dșora Victoria Ioanovicu 1 fl., dșora Elena Sântionu colectantă 1 fl. Laolaltă 10 fl. v. a.

Până acum a încursu de totă suma de 1,475 fl. 48 cr.

Noutăți.

Logodnă în casa domitoare. Fōea oficioasă anunță, că archiducele Iosif Augustu, fiul celu mai bătrān alu archiducelui Iosif, și-a logodit pe princesa Augusta, fiica prințului Leopoldu și a princesei Gisela de Bavaria. Mirēsa e deci nepōta Monarchului nostru.

Din diecesa Oradei Mari. Ioan Cincea, fost paroch în Dișiri, fu numit paroch în Pișcari, ēr în locul dīnsului dispus de administratoru parochialu Iosif Clintoc, până aci coadiutoru în Pișcari. La Stāna s'a numit paroch Alesandru Papp, la Berzova administratoru par. preotul noūordinat Valeriu Kiss, la Derna administratoru Victoru Bistranu Capelanu de Niru-Aciadu, la N. Aciadu capelanu G. Kāvāsy preot noūordinat, la Farnașu administratoru par. Ioan Kōvāry diu Betfia, la Betfia administratoru par. preotul noūordinat Vasiliu Plaștinu, la Zazariu paroch Alesiu Popu până aci paroch în Bușacu, și la Bușacu administratoru parochialu Alesandru Farkas diu Zazariu.

Ședințele esatoratului plenariu diecesanū se voru ține în 22 Maiu st. n. a. c. și zilele următoare.

Esamenul prosinodalu va fi în 6 și 7 Iuniu a. c., ēr esamenul de calificatiune la reg. Institutu preparandialu se voru ține în 8 și zilele următoare ale lunei Iuniu.

Întu mărirea lui Dumneșu. Proprietarul Bucuru Șoganu și soția sa Ana au binevoit a dona pentru Biserica noastră un rind nou de haie negre. De asemenea au cumpērat pentru s. biserică un rind întregu — în colorile rosie-albastră — locuitorii de aci Andrușu Todoru, Belindeanu Ioan, Șarmășanu Iosif, Suciu Ioan, Șeuleanu Ioan și Lăzdrușu Todoru. Dreptu ce subscribul își ține de plăcută datorință a aduce numiților binefacători și pe această cale în numele tuturor parochienilor mulțămire convenită dorind, ca binefacerea dīnșilor și zelulu cătră cele sfinte să servescă și altora de exemplu. Grebenișul de câmpie în 11 Maiu 1893. I. Mărculețu, preot gr. cat.

Censură de profesor. Dl. Iuliu Carșai, profesor de matematică și fizică la gimnasiul nostru din Blăși făcēndu esamenul pedagogic la universitatea din Cluș și a finit censura prescrisă prin lege pentru profesorii gimnasiali.

Focuri în Blăși. Duminecă în 14 a. c. au ars grajdurile din curtea apotecariului Schieszl. Dacă nu s'a estinsu focul și la vecini, are să se mulțămescă împrejurării, că nu bătea vintul, așa câtu clericilor, pompierilor și ștudenților lute le-a succesi să localizeze focul. În noptea următoare s'a născut un nou incendiu în locuința mașinistului Gans și a mistuit mobilarul și polelele, dar a succesi a stinge focul destul de timpuriu. — Nu putem să nu ne exprimăm aci neluodestulirea cu organele administrative, cari pare că anume nu voru să se îngrijescă de aceea, ca Blășul să aibă destulă apă. Fântāna din mijlocul pieței așteptă acum aprōpe de o jumătate de an după reparare, așa câtu mai alesu instituttele

cu internat, cari au lipsă de o cantitate mai mare de apă, adese ori sunt silite a și-o aduce dela fântāna de lângă gară.

Concurși la stațiuni doctele. În diecesa Oradei Mari s'a scrisu concursu la următoarele stațiuni doctele: 1. Poceiu în protop. Leta Mare, cu terminul 31 Maiu st. n. Emolumente: Salariu 200 fl., pentru ararea pământului 40 fl., 17 1/2 jugere cl. I, 27 vic de grāu, cuartir și grādină. Învățătorul are să fie și cantoru ausiliaru. 2. Ciocaiu (cant.-doc.) în protop. Leta Mare, cu term. 31 Maiu. Emolumente: Din fondul religiosariu 84 fl., 3 jug. aratoriū fōrte bun și falcastru 1/2 jug., locuința cu grādină de 1/2 vic, stole îndatinate. 3. Vălasz (cant.-doc.) în protop. de Someșu, cu term. 31 Maiu. Emolumente: Salariu 55 fl., terțialitatea din interesuriul capitalulu de lemăritu 18 fl. 66 cr., estravilanu 12 jug., lecticalu 12 cubule cucuruză, cuartir cu intravilanu de 1 1/2 jug., stole îndatinate. 4. Leta Mare în prot. Leta Mare, cu term. 30 Iuniu. Emolumente: Salariu 140 fl., pentru aratură 35 fl., pentru lemne 10 fl., lecticalu 20 cubule de grāu mestecat, pământu 1/2 sesiune, paie pentru încălțire, cuartir cu 2 chilii și culină, grādină 800°. Doctele are să fie și cantoru ausiliaru și să conducă școlă repetitională.

Scisiune în partidul independentu (f) Din incidentul desvēlirii monumentulu ridicat în onōrea honveșilor căduți pe timpul revoluțiunii din 1848/9 s'au născut certe între membrii partidulu independentu alu dietei ungare. Președintele partidulu Eōtvōs Károly a pactat în numele partidulu sēu cu președintele consiliulu de ministri, ca participarea camerei deputaților la desvēlirea monumentulu honveșilor să se mărginescă la trimiterea unei deputațiuni și depunerea unei corone pe piedestalul monumentulu. Majoritatea membrilor partidulu independentu nemulțămire numai cu atāta a desaprobatu pactulu făcutu cu guvernul. În urma acesteia Eōtvōs a renunțat la onōrea de președinte și probabilu se va alătura la grupul lui Ungron. Altcum independentii de multu sunt nemulțămire cu președintele lor, care pe ascunsu cocheta cu guvernul, făcēndu-i opoziție numai la părere.

Statua lui Arany. Duminecă în 14 a. c. s'a desvēlit în Budapesta în chipu serbătorescu statua poetulu Arany János, a celu mai mare poetu ungurescu din timpul mai nou. A murit înainte de asta cu vre-o 10 ani. Statua e aședată înaintea edificiulu museulu naționalu.

Esamenul abiturienților dela gimnasiul nostru din Blăși s'au începutu luni în 15 a. c. În 15 și 16 au fost esamenul finale de pe clasa a 8-a, ēr er în 19 s'au începutu esamenul scripturistice de maturitate și voru ține până în 25. La acestea s'au admisu dintre studenții din clasa a 8-a 34, unulu a fost respinsu, ēr unulu a repășit.

O rugare. Primitu următoarea rugare: Vē rog să binevoit a face amintire în prețuita D-Vōstre fōe, că cu ocasiunea rentōcerii delegaților dela sinodul pentru alegerea de Mitropolit în Blăși, la gara Teușulu sau a Cucerdei ore-care confrate delegat, la totă împlinirea din erōre, și-a schimbatu geamantanul (cufērul) cu alu meu, care numai la gara din Apahida am observat. Atāt în geamantanul meu cât și în alu confratelul necunoscutu se află vesmintele noastre prețesce (reverendă etc.), cari însă nu ni-se potrivesc, deci la amindoi ne stă în interesu, ca pe această cale însciințāndu-ne să desfacem schimbul. Confratele are să se adreseze cătră mine în Bujdos (Buduş), 2 Maiu 1893. Alexandru Popu, preot gr. cat.

Pentru procurarea de recușite, stēguri flamure, policandre, albituri, obiecte pil, icōne și cărți bisericesti recomandăm institutul de artă a lui Sūte și comp. din Budapesta, cari la dorință trimite gratis catalogul prețurilor.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

III.

Domnul N. Densușan și S. Scaun
Apostolic al Romei.

După ce dl. Densușan cu o ușorătate de necredută a pășit în public cu ne mai audita sa țesă, că s. Unire cu Roma n'a fost o unire dogmatică, ci o alianță politică, pre carea chiar nici dñsul nu e în stare a o defini că ce este, a fost lucru firesc, ca să cadă în erori cari de cari mai mari și mai curioase. Una dintre aceste este și relațiunea bisericeii noastre față cu s. Scaun Apostolic al Romei.

Sinodul provincial al dela 1872 ținut sub Mitropolitul Vancea espune principiile deduse din adevărul de credință, că Pontificale Romei e Capul bisericeii, în cari principii sunt enumerate pe rând drepturile de magisteriu, ministeriu și guvernare ale Pontificelui. Dl. Densușan fără a cunoște, că acele sunt principii teoretice și nu legi practice, cari se aplică din literă în literă în fiesce care și, și fără de a cerca să străbată în spiritul principiilor acestora la lumina praxeii și a istoriei, le espune unul după altul încercându-se a le face cât mai odioase.

1. Întâi dl. Densușan se scandalizează, că sinodul acesta la pag. 7 dice despre Papa dela Roma, că „are deplină putere de a pasce, de a cârmui și de a administra” înțeleg biserica de ori ce rituri, și prin urmare și biserica noastră. Voescă prin asta dl. Densușan să dică: Etă că sinodul acesta cu Vancea învață, că cu toții, episcopi, preoți și popor atrănmă în ocârmuire și administrare dela Papa, ceea ce — dice dñsul totu acolo — e o aserțiune, care până atunci n'a fost acceptată în biserica română de Alba-Iulia!

Bine! Dacă învățătura acesta despre Papa a fost până la sinodul ținut de Mitropolitul Vancea la 1872 „neacceptată în biserica română de Alba-Iulia”, atunci de bună samă, — va concede și dl. Densușan, — înainte de Mitropolitul Vancea cu sinodul dela 1872 nici în școlile române unite nu s'a putut propune nici odată ca învățătura a bisericeii noastre. Cu toate aceste însă sub Mitropolitul Șulutu chiar dl. Densușan a învățat dela profesorul Tarța ca gimnastu de a V-a cl. în Blăși în semestrul al II-le al anului 1861/2 în manualul său de religione § 12, că „Petru s'a pus, ca să fie capul, dela care să atirne toți ceilalți membri”, era în § 17, că „Episcopii pentru susținerea ordinii cu toți atrănmă dela Episcopul din Roma, care în demnitatea primățială este adevăratul următoriu alui Petru”.

Propuștiunile aceste dogmatice, cari le-a învățat atunci dl. Densușan pôte cu eminență ca „acceptate în biserica română de Alba-Iulia”, nu cuprind cu nimic mai multă sau mai puțină ca propuștiunea sinodului din 1872 ținut sub Vancea.

Pentru ce nu s'a apucat așa dară dl. Densușan să scarmene mai întâi manualul profesorului Tarța, din care a învățat s. religione înainte de Mitropolitul Vancea sub Mitropolitul Șulutu? Răspundem ărași, pentru că nu și-a luat ostenela a resfoi încă odată barēm manualul de religione, din care a învățat ca gimnastu încă sub Mitropolitul Șulutu, înainte de ce s'a apucat de un lucru așa mare, ca acela, de care s'a apucat. De resfoia însă manualul acesta, s'ar mai fi gândit mult, până ar fi luat pēna în mână, sau pôte n'ar mai fi luat o nici odată spre a scrie astfel despre lucrurile, de cari a scris.

Celealalte tese despre potestatea bisericească a Pontificelui Romei cuprinse în sinodul provincial dela 1872, pre cari le enumeră una după alta dl. Densușan ca „neacceptate până atunci în biserica română de Alba-Iulia”, pentru că după părerea dñsul

nu fură nici când mai înainte acceptate în biserica resăritului, nu sunt alt ceva, decât specificarea potestății pontificale bisericești cuprinse în propuștiunile, ce le-a învățat dl. Densușan în manualul amintit despre Papa dela Roma înainte de Vancea.

Ca să vadă însă dl. Densușan, cu câtă ușorătate a purcesu dñsul, și câtă cunoștință are dñsul despre biserica resăritului și despre praxa legislativă bisericească, vomu chiarifica tesele aceste la lumina dreptului, praxeii și a istoriei.

2. Așa cu privire la tesa din acela sinod, că dreptul de legislațiune al Pontificelui Romei se estinde preste totă biserica, și prin urmare și preste a noastră, nu unu „Iesuitu celebru”, ci istoricul grecescu Socrate dice că „legea bisericeii demăndă (κάνονος ἐκκλησιαστικῶν κελύοντος), ca să nu se decidă ceva în biserica fără de consensul Pontificelui Romei”.¹⁾ Era istoricul grecescu Sozomenu, că „este lege sacră (νόμον ἱερατικόν), că toate acele, cari se decidă fără voea (παρὰ γνώμην) Pontificelui Romanu, n'au nici o valoare”.²⁾

Credem, că mai clasice testimonii despre tesa relativă la dreptul Pontificelui de legislațiune în întreaga biserică nu va pofi nici dl. Densușan dela biserica resăritului. Și totuși după dñsul Vancea cu sinodul dela 1872 susținându tesa acesta canonică s'a abătut dela biserica resăritului, deși cu 1400 de ani înainte de elu o au mai susținut doi din cei mai celebri resăriteni și încă Greci ca țesă de sine înțelăsă în biserica resăritului.

Dl. Densușan, care nu cunoște de locu nici spiritul legislațiunii bisericești, nici practica legislațiunii acesteia, cetind cu privire la lucrul acesta în sinodul provincial dela 1872, că Papa „are dreptul perfect și independent de guvernare și legislațiune”, se înțeleg dela sine, că în totă biserica și și în cea greco-catolică de Alba-Iulia, numai decât își inchipuesce, că totă autonomia noastră e nimicită, și Mitropolitul cu Episcopatul nostru sunt și voru fi numai nisce organe esecutive a voinței Papel în toate afacerile noastre bisericești.

Și totuși dacă dl. Densușan ar fi studiat cum se cuvine numai istoricul celor două sinode provinciale ale Mitropolitului Vancea dela 1872 și 1882 și istoricul celoralalte sinode ale noastre dela început până astăzi, și apoi ar mai fi resfoit ceva și prin istoria sinodelor bisericeii resăritului, forte ușor ar fi aflat următoarea praxă legislativă papală observată și în resăritu din timpurile cele mai vechi. Anume, Papa deprinde dreptul său de legislațiune asupra bisericeilor particulare în modul următoriu: Dacă în unu sinod ore care se tractază și despre lucruri de credință, sau de acele, cari sunt în cea mai strînsă legătură cu credința, atunci acele după disele de mai sus a Grecilor Socrate și Sozomenu nu potu avé valoare, până nu sunt confirmate de Papa. Pentru ce? Pentru că elu este păzitoriu suprem al purității credinței, căci prin S. Petru lui I-a disu Măntuitoriu: „Era eu am rugat pe Tatăl meu, ca să nu scadă credința ta, și tu întorcându-te întăresce pe frații tăi!”³⁾ Și cumcă „credința” următorilor Sântului Petru nici cându „nu a scădută” și în ea „a întăritu” tot-deuna pe frații săi din totă lumea, nu o recunoște unu „Iesuitu celebru”, ci mai întâi însuși Minefulu nostru, care în icosul dela 2 Ianuariu cântă despre Papa Silvestru, că „a înfrumșetăt, întărit și mărit biserica cu dumnezeescele dogme”, și apoi unu forte erudit protestantu, istoricul Engelhardt, care se exprimă, că „Pontificii Romei cu o consecință perseverantă mai fără escepciune și-au apărăt credințele lor dogmatice, și aceste mai pe urmă au învinsu tot-deuna”.⁴⁾ Încă și mai luminat recunoște

lucrul acesta protestantul Marheinecke în „Universal-Kirchenhistorie” pag. 308.

Și cumcă în resăritu de câte ori în unu sinod s'a tractat și despre lucruri de credință, sau cari sunt în cea mai strînsă legătură cu credința, s'a cerut tot-deuna confirmarea Pontificelui, pôte dl. Densușan afla forte ușor, dacă va resfoi actele sinodului celui mare dela Calcedon în Asia mică ținut la 451 cuprins și în Pravilă și în Pidalion. Din aceste va afla, că părinții sinodului acestuia au cerut dela Papa Leonu I, ca să întărescă decisiunile lui.¹⁾ Totu asemenea purcesă și însuși Tarasiu Patriarculu Constantinopolitanu, care ceru dela Papa Adrianu I confirmarea decisiunilor sinodului II dela Nicea, și dacă nu ne-amu teme, că vomu fi prea lungi, ne-amu puté provoca încă la multe alte exemple din resăritu.

Nu mai ce au făcut părinții sinodului dela Calcedon și dela Nicea, a făcut și Mitropolitul Vancea, cându decisiunile sinodelor provinciale dela 1872 și 1882 le-a supus confirmățiunii pontifice, fiindu că în ele s'a tractat și despre lucruri ținătoare de credință sau în strînsă legătură cu credința.

Decisiunile sinodelor diecesane, fiindu că în ele nu se tractază nici cându de lucruri ținătoare de credință, ci numai de lucruri de guvernă și administrațiune internă diecesană, nu se trimitu nici cându la Roma spre confirmare, și Mitropolitul Vancea a ținut trei sinode diecesane, unul la 1869, altul la 1882 și altul la 1889 și pe lângă aceea unu congresu mestecat scolasticu la 1873 și altul bisericescu la 1875, era Episcopii de Orade, Lugos și Gherla au ținut fiesce care sinod diecesan în 1882, și decretele nici unuia din sinodele și congresele aceste nu fură trimise la Roma spre confirmățiune, ci și-au avut puterea lor obligătoare ele în sine înseși.

În modul acesta își deprinde Papa dela Roma puterea sa de legislațiune în Mitropoliile singuratică. Modul acesta așa e de părintesc, așa de blând, așa de inocent, și pe lângă supraveghierea grațioasă asupra unității credinței în întreaga lume lasă Mitropoliilor și dieceselor, precum și Mitropoliei și dieceselor noastre așa largă libertate și autonomie în toate afacerile interne, câtu de elu se teme numai unu omu, care nu cunoște admirabilul, dumnezeescul organism al „sfintei catolicesci bisericeii Romei”, carea singură scie unu în o lume întreagă unitatea cea mai armonică a credinței cu libertatea cea mai frumoasă și mai largă a dezvoltării singuraticelor bisericeii din cinci continente.

Din aceste se pôte vedé și aceea, câtu de pe dreptul se miră dl. Densușan, că Mitropolitul Vancea a supus decretale sinodului provincial din 1872 aprobării Romei, cu toate că unu atare usu n'a esistat până atunci în biserica de Alba-Iulia. Da! și noi dicem, că unu atare usu n'a esistat până atunci în Mitropolia de Alba-Iulia. Dl. Densușan însă nu și-a pus întrebarea, că pentru ce n'a esistat? Dacă și-o pune, atunci căpeta răspunsul categoric, că singur pentru aceea, că după reactivarea Mitropoliei de Alba-Iulia întimplat la 1855 celu dintăiu sinod mitropolitan provincialu a fost cel dela 1872. De unde neținându-se mai înainte nici unu sinod provincialu, nici decretele lor nu au putut fi supuse Romei spre confirmare. Până n'amu avut Mitropolia, nici nu s'au putut ținé decât sinode diecesane. Era decisiunile sinodelor diecesane nu se supun Romei spre aprobare, și pe aceste ca și antecesorii săi nu le-a supus nici Mitropolitul Vancea, deși, cum amu vedut, a ținut trei și două congrese mestecate.

(Va urmă.)

¹⁾ Socrate H. e. II, 8.

²⁾ Sozomenu H. e. III, 10.

³⁾ Luca 22, 32.

⁴⁾ Kirchengeschichte t. I pag. 312.

¹⁾ Hardouin Col. Conc. t. II pag. 626.

Dionisiu și Sibilele.

Scene din timpurile Cesarilor de

Miles Gerald Keon.

(Continuare.)

„Mai înainte de ce ar fi început cei doi bărbați să grădescă, se mestecă în vorbă Quintu Hateriu. „Concede-mi, împărate, să ție și eu o vorbă,” țise elu. „Cătu mă priveșce pe mine, mărturisescă, că tinărulu acesta istețu și agerū la minte, care nu suferă indoală, că la timpul sōu va fi podoba areopagului din Atena. m'a căștigatū pe deplinū pe partea sa. Și credū, că totū asemenea a făcutū elū și cu alții din adunarea asta ilustră. Elū nu cu anii, dar cu agerimea mintii și cu cutezarea cugetării se pōte mēșura cu cei mai bunii dintre noi. Ași putē țice, că jucându-se a revērsatū lumina sa preste multe puncte întunecōse, preste multe greșele, cari dominaū până acum preste spirite. Acum intru adevērū imi potū gândi, că se va sevārși o metamorfosare a spiritelorū, și că nu numai se vorū lumina multe lucruri, cari ni-se parū încă întunecōse, dar și ceea ce ne străluce în lumină, se va umbri. O revoluție a ideilorū va fi misiunea acelei ființe, carea o așteptū. Nu e așa, Dionisie?”

„Tu țici,” rēspunse tinărulu cu față luminată de bucurie.

„Te rogū dar, să nu te mai cuprinđi cu combaterea altora, ci să ne puț înainte ochilorū sistemulū tēu propriū asemenea unei zidiri mărețe. Fă-o asta, și-ți îndrēptă armele spiritului numai asupra celorū ce cuteză a te ataca în fortărăta ta proprie.”

„Bine a grăitū,” aprobă Augustū. „Eū adevēratū că așa asculta o ți întregū cu mare plăcere luptele acestea spirituale. Dar nu luptele acestea te facū pe tine ceea ce ești. Arată-ui-te în fața ta cea adevērată, zidesce, în locū să dirimū, — întemelēză-ți sistemulū!”

„Prea multă încredere nutresci în puterile mele, împărate,” țise Dionisiu, seriosū și modestū. „Eū nici decum n'am avutū pretenția de a trece de întemēlătoriū alū unui sistemū religiosū nou. Asta va fi misiunea altuia. Mi-se pare numai, că eū și noi toți, cei ce ne ocupămū de lucrurile astea, suntemū ca vîrfurile arborilorū celorū mai înalți ai unei văi, asupra căreia se descarcă viforulū: mai înainte de sosirea lui ne cutremurămū, — pōte pentru a vesti tuturorū celorū ce dormitēză la picioarele nōstre, că se apropie unū evenimentū mare.

„Cu mine, împărate, stă lucrulū astfelū: Prin scrutare multă am ajunsū la convingerea, că intru înălțime se pregătesce unū lucru mare, nepresimțitū și totuși așteptatū, că este numai o singurā ființă prealnaltă, perfectă și neatrnatōre, care este auctorulū, conservatorulū și guvernatorulū acestui universū, și în sfârșitū că principiulū cugetătorilū dintru noi nu numai nu mōre deodată cu trupulū, ci nu mōre nici odată. Tu doresci, să-mi auđi argumintele, și eū bucurosū ții implinescū dorința. Dar mărturisescū, că mi-ar fi mai ușorū a grăi despre lucrurile acestea cu unū prietinū nōptea în singurătate la malulū mării, decâtū în palatulū acesta falnicū înainte a acestei adunări strălucite.”

„Acum vomū auđi pe Plato,” șopti Tiberiu vecinilorū sōi, dar așa, cătu toți ilū auđiră.

„Plato, puternice Cesare,” replică Dionisiu gata la luptă, „Plato grădescă elū însuși pentru sine. Elū nici nu are lipsă de comentariulū meū: scrierile lui suntū deschise

pe sama fiesce căruia. Dar cine nu-lū înțelege din cuvintele lui proprii, acela cu multū mai puținū ilū va afla în cuvintele mele. Noi doi n'avemū laolaltă nimica comunū.”

O mișcare ușorā trecu prin adunare, și multe priviri se îndreptău pe neobservate spre Tiberiu, care se lupta cu mânia sa, pentru ca mai târziū să pōtă pedepsi pe Dionisiu cu atātū mai aspru. Soția sa de acum, carea nu trecea nici o ocașie, cândū putea să-lū espunā disprețului publicū — pōte că pentru că nici ea nu primia dela elū alta decâtū disprețū — rīdea încetșorū.

XXX.

„Acum, împărate,” continuă Dionisiu după o paușă scurtă, „trecū la argumentulū meū celū dintăiū, care demostă existența unei ființe eterne și prealnalte. Ții aduci aminte, cum Labeo a concesū adineaorī, că lucrurile din lumea asta și-aū primitū puterea din afară, și cum a ajunsū elū cu mine la conclusia, că primiriilū îi premerge lipsa. Întrebū acum: Ce e aceea, ce este afară de tōte celealalte puteri și preste ele, ce a premersū tuturorū celoralalte și s'a împărțitū tuturorū celoralalte? Căci ea a trebuitū să existe, de ore ce ea este esplicarea finală pentru existența tuturorū celoralalte puteri și lucruri. Vorbiam despre o catenă, ochii căreia se ținu unulū pe celalaltū. Dar unū ochiū trebuie să fie celū mai din urmă — și ajunsū aci ne întrebămū: Ce e aceea, ce ține ochiulū celū mai din urmă și printr'insulū tōtă catena? Și apoi să fimū cu băgare de samă la aceea, că ființa aceea trebuie să fie diferită, de totū diferită de natura catenei, pentru că altcum și ea ar fi érašī numai unū ochiū, numai o parte a catenei. Ea afară de aceea trebuie să fie o putere reală, constantă, perpetuă, carea să țină catena întregā odată pentru totdeauna, și fără de care catena întregā s'ar nimici. Ea trebuie să fie o putere absolută, definitivă, o putere, carea să trecā preste cuprinderea nōstră. Dacă nu ar fi înfinită și pentru noi necuprinsă, ea ar fi érašī numai unū membru în catena întregā de conclușii, ea nu ar putē să se țină nici pe sine, necum să pōtă ține catena întregā, necum să pōtă esplica și completa conclușile celealalte în totalitatea lorū. Din două lucruri stă însă unulū: ori există o putere originală liberă, deplinū neatrnatōre, carea se hotăresce însăși pe sine și a premersū tuturorū celoralalte puteri și le-a datū existență — ori nu există preste totū nici o putere, căreia să nu-i fi premersū alta. Dar alternativa asta a două este o absurditate, o contradicere, unū lucru cu neputință. Ea ar țice, că afară de tōte a mai existatū încă ceva, ori că afară de întregulū mai suntū încă și altele, mai este încă unū întregū. Ore nu s'ar face de risū acela, care ar țice, că afară de adunarea întregā aū mai fostū adunați încă și alții în jurulū persoanei înalte a lui Augustū? Ore afară de tōte ființele unū felū mai pōte să fie vre o ființă de același felū? Ore afară de suma puterilorū de totū felulū mai potū să fie încă și alte puteri de unū felū ori de altulū? Eū țicu, că nu. Celū ce doresce să mă combată, poftēscă.”

Se opri și așteptă. Dar nimeni nu lūa asupra-și combaterea.

„Este deci cu neputință a susține, că tōte puterile saū causele,” continuă Atené-

nulū, „să se derive dela totū atâtea alte puteri, cari să fie existatū deja mai înainte. Singura deslegare a nodului este din contră aceea, că primimū existența unei puteri prime și originale, carea este întrunirea, saū mai bine cuprinsulū și isvorulū tuturorū celoralalte puteri, și care întrece tōte celealalte puteri într'unū chipū de totū necuprinsū și nemēșuratū, — de totū altcum și într'unū gradū înfinitū mai înaltū, decâtū cum pentru esemplu tōte puterile împărțite laolaltă cuprinse întrecū una singurā din puterile acelea. Mai multū: puterea acēta primă și originală trebuie să formeze contrastulū tuturorū celoralalte puteri laolaltă cuprinse, de ore ce ea trebuie să fie eternă, fără de înaintașī, fără de sfârșitū, trebuie să cuprindā tōte, să fie mai pe susū de timpū și spațū, singura dōmnā îndreptățită față cu miliōne de sclavi — trebuie ca ea singurā să se hotărescă pe sine și să prescrie tuturorū celoralalte legile lorū, cari nu potū fără numai să se implinescā. Acēta este puterea, fără de care nu ar fi alta nici una; acēta este ființa, carea a datū tuturorū celoralalte ființe începutulū; acēta trebuie să fie Elū, singurulū, eternulū, atotputerniculū, atotstăpānitoriulū Dumneșeū, care trāesce cu adevēratū, căruia univeșsulū acesta îi este scaunū picioarelorū, oglindă, palatū! Cu acēta, împărate, credū că am propoșū celū dintăiū dintre argumentele, cari s'aū doritū dela mine.”

Toți se mirău de cuvintele acestea grăite cu însuflețire deodată și cu cumpētū. Apoi erupseră toți într'unū viforū de aplause.

„E așa de limpede ca lumina sōrelui, Dionisie alū meū,” țise o vōce răpită de simpatie.

Toți își îndreptară privirile într'acolo, de unde se auđiseră cuvintele acestea, și Germanicū întorcēndu-se privi în fața lui Paulū rumenitū de zelū și de confușie. Elū îi surise cu bunătate.

„Întru adevērū,” țise Augustū gânditorilū, „cu tōte că procedura ta e nouă și neîndatinată, totuși ne-ai oferitū aceea, ce amū doritū, adecă unū argumentū.”

„Dar șodū lucru!” țise acum Strabo geografulū. „Să presupunemū, că ființa aceea există. Ce trebuie să cugete ea despre o lume, carea stă în legătură așa de apropiată cu ea și totuși și-a uțatū de ea cu desevārșire, ba amū putē țice, că n'a sciutū nici odată nimica despre ea?”

„Logica ta, Atenenulū meū,” continuă Augustū, „întru adevērū nu are nimica comunū cu a lui Plato. Plato nouē Romanilorū ne este prea subtilū.”

„Așa este,” țise Dionisiu, „și afară de aceea prea șficiosū, prea cu puținū curajū. Admirū spiritulū lui, dar multe dintre părerile lui nu le potū primi.”

„Dar de care școlă te țini tu?” întrebă Augustū.

„Nu mă privi de încredutū, înălțate împărate,” țise roșindū învățacelulū de mai apoi alū apostolului Paulū, „dacă mărturisescū, că eū nu mă ținū de nici o școlă. Ai auđitū numai acuma, ce credū eū. Nu pentru a mă înălța preste bărbați erudiți și vrednici de respectū, nici pentru a-i provoca la lupte deșerte de cuvinte, am grăitū despre convingerea, ce vieză întru mine, și care se mai razimă încă și pe alte arguminte.”

Asemenea sunetelor unei muzice preste fire sunară cuvintele Atenenului în urechile celor mai mulți dintre ascultători. Împăratul într'aceea se sculase și începu a se preumbla cu pașu încet și cu capul plecat. (Va urm.)

Editor și redactor răspunzător:
Dr. Victor Szmigelski.

Nr. 217—1893.

(24) 1—3

Edict.

Eva George Popa gr. cat. din Ohaba în 11 August 1892 a intentat procesul divorțial contra bărbatului ei *Nicolae Steavu Bordeanu* gr. cat. totu de acolo, căruia i-s'a comunicat acțiunea în 2 Septembrie 1892 spre a răspunde; însă numitul bărbat nevoindu a-și face răspunsul, nici a-și pune reprezentante în decursul procesului, s'a depărtat din comună trecându în România. Cu începutul anului curente aflându-se ca servitoriu la grajdurile primăriei din strada Plevnei în Bucuresci, i-sa comu-

nicat acțiunea și acolo în origine, dar fără rezultat; prin urmare nesciindu-i-se ubicațiunea prezentă, se citează prin acest edict, ca în termen de șase luni să se prezente înaintea forului matr. de I-a Instanță al Făgărașului, spre a-se confronta cu soția sa; altminterlea procesul se va pertracta și decide fără de dînsul.

Dela forul matr. del. gr. cat. de I-a Instanță al Făgărașului.

Făgăraș în 15 Mai 1893.

Basilă Rațiu,
vic. for. gr.-cat. și preș. for.

(22) 3—3

Edict.

După ce *Toma Frățicu* gr. cat. din comuna Nou-Săsesc legiuitul bărbat al *Annei Nucețianu* gr. cat. ér din Nou-Săsesc, trecuți acum 7 ani, și-a părăsit pre soția sa legiuită, fără ca să i-se potă sci ubicațiunea aceluia, se citează prin acesta, ca în termen de unu an și o zi să se prezente înaintea subscrisului foru matrimonial, căci la din

contră procesul divorțial urdit în contră-i se va pertracta și decide și în absența lui.

Dela forul matr. gr. cat. de I-a Instanță deleg. al Protopopiatului Cichindelu. Secădate la 24 April 1893.

Demetriu Cutsan,
protopopul preș. for. matr.

Nr. 204—1893.

(23) 3—3

Edict.

După ce *Niculae Milea* gr. cat. din Vestem, și-a părăsit pre legiuita sa *mulere Eva Dărăbanțu* gr. cat. totu din Vestem, și nu se scie ubicațiunea aceluia, se citează prin acesta, ca în termen de 1 an și o zi, să se prezente înaintea subscrisului foru matrimonial, căci la din contră procesul divorțial urdit în contră-i de către mulere sa, se va pertracta și decide și în absența lui.

Dela forul matrimonial gr. cat. de I-a Instanță.

Sibi, în 7 April 1893.

Ioan V. Rusu,
protopop.

(14) 9—10

Josif Gans,

fabricant și reparatoriu de mașine agronomice

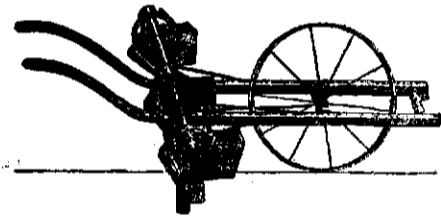
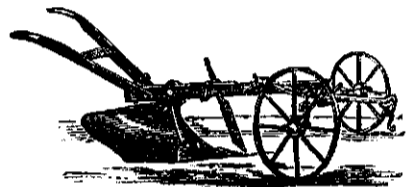
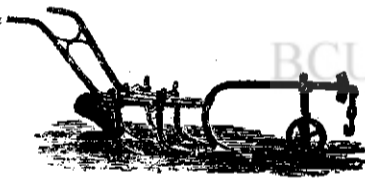
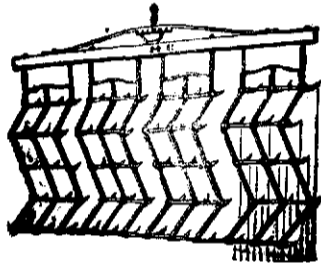
in Blasiu (Balázsfalva)

recomandă pre lângă garanță și serviciu solid și prompt depositul său de

pluguri, mașine de îmblatit, de cusut, de trierat și de alte instrumente economice,

tote din fieru batut.

Tote obiectele amintite se pot procura dela susnumita firmă

JOSIFU GAVORA (3) 9—26

distinsu cu medalia espositională cea mare pentru lucru escelent și gustu bun la esposițiunea regnicolară din Budapesta în a. 1885.

Budapesta, IV. strada Vațului Nr. 17

Recomandă cu prețuri de cele mai convenabile și în esecutare câtă se pote mai frumoasă obiecte de lipsă

pentru ajustarea bisericelor, și anume:

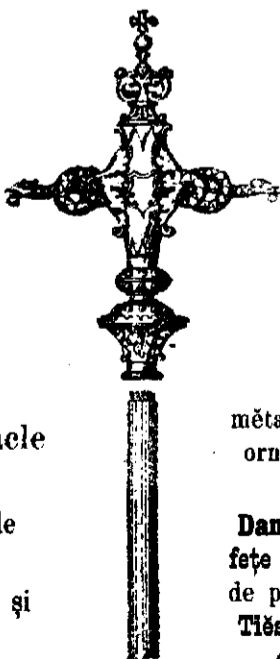
Felone preoțesci și stiohare diaconesci

Flamure pentru biserici și reuniuni.

Flamure pentru reuniuni de pompieri, de scolar, reuniuni bisericesci, reuniuni industriale, de cântări și de pompe funebre.

Candelabre, racle și potire,

luminarie de parete și de altariu, și candel.

Primescu și efep-tuiescu ieftinu repararea vestmintelor bisericesci, intrargintarea și intraurirea de potire, racle, candel și luminarie de altariu.

Mare asortimentu de brodării de aur, de argint și de metasa, precum și de ornaturi bisericesci brodate

Dantele bisericesci, fețe de altariu, cruci de parete și de scola. Tleseturi bisericesci, damasturi etc.

Acurătatea mea o potu dovedi cu sute de epistole recunoscătoare.

Facituri de prețuri și preliminar de apse trimiță la cerere francate.

Cu deosebită stimă cuteză a încunoscintă pre Veneratul Cleru greco-catolicu,

că precum și până acum iaș asupra-mi gătirea de iconostase, amvone, altare

și alte obiecte de ale instruirei interne a bisericelor, în ce privesce lucrul de meari și de sculptor, de colorare respective de marmorisare și de provedere cu icone sante, dimpreună cu aședarea acelor obiecte în fața locului, precum și renovarea de iconostase cu prețurile cele mai ieftine.

Cu proiecte colorate servescu cu placere.

Iconostasele ridicate de mine în bisericile greco-catolice au câștigat recunoscere deosebită, și tote mă îndreptățescu la sperarea, că Veneratul Cleru mă va împartăși ocașional-minte de prețuita-i încredere. Silința mea se va îndreptă totu-deauna într'acolo, că și de aci înainte se merită renumele celu bun, care mi-lam câștigat până acum.

Prin tarifulu de zone dispărându departările, prin acesta capacitatea de concurență mi-sa mărită.

Rogându-mă pentru prețuite comande sum

Oradea-mare, 10 Ian. 1892

cu deosebită stimă

Carol Müller,

auritor și fabric. de recuis. biseric.

(6) 16—52